

ANDREAS FØLLESDAL

20180417

Fosna-folket.no

- Dette er en lokal demonstrasjon som utfordrer hele samfunnet

<https://www.fosna-folket.no/pluss/2018/04/17/Dette-er-en-lokal-demonstrasjon-som-utfordrer-hele-samfunnet-16498554.ece>

Professor Andreas Føllesdal sier demonstrasjoner med bruk av sivil ulydighet utfordrer våre oppfatninger om landets lovverk samsvarer med verdiene vi mener at samfunnet vårt skal ha.

Tekst til intervjuet:

Sivil ulydighet kjennetegnes av at man demonstrerer på ulovlig, men ikke-voldelig vis. For de som benytter seg av sivil ulydighet, er det kanskje en siste utvei før man gir opp samfunnet og vurderer andre grep. Når vindkraftutbyggingen som møter motstand fra samer som urfolk utfordrer det oss som nordmenn i hele riket. Sivil ulydighet kan ofte forstås nettopp som en oppfordring om en debatt i det offentlige rom. Hva er vårt verdigrunnlag som samfunn? Er kravet til samene og naturvernere på Fosen rimelige, og har prosessen respektert alles interesser nok? spør Andreas Føllesdal, professor i politisk filosofi ved det Juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo.

Tirsdag morgen sperret samer og naturvernere adkomstveien til Storheia vindpark i Åfjord kommune.

Aktivistene reagerer sterkt på at utbyggerne har tatt beslag i området og startet utbyggingen av vindparken før rettsbehandlingen av prosjektet er avsluttet.

- Utfordrer oss alle

Føllesdal er del av et forskningsprosjekt ved Universitetet i Tromsø som ser på globaliseringen av minoritetsrettigheter [[lenke](#)]. I tillegg sitter han i ledelsen av senteret for fremragende forskning, PluriCourts, som ser på legitimiteten til internasjonale domstoler fra statsvitenskapelige, filosofiske og juridiske perspektiver [[lenke](#)].

- I en rettsstat som Norge utfordrer sivil ulydighet oss alle på en annen måte enn tilsvarende ulovlige, ikke-voldelige demonstrasjoner i samfunn med apartheid eller slaveri. I de andre tilfellene blir spørsmålene heller om det er noen som helst moralsk grunn til at man ikke går til væpnet revolusjon, sier Føllesdal.

- I Norge kan vi kanskje forstå de som driver med sivil ulydighet som å komme med en siste appell, å blåse i et gjallarhorn til samfunnet for å vurdere om det som skjer er riktig. De sivilt ulydige ber oss vurdere på nytt om det man demonstrerer mot er riktig, og vi blir oppfordret til å vurdere å endre loven, slik at den stemmer med samfunnets verdigrunnlag. Vi blir utfordret til å videreutvikle vår felles politiske filosofi!.

Urfolk

Føllesdal understreker at samer, som urfolk i Norge, har krav på særlig vern for sine interesser.

- Det er generelt spesielle situasjoner når urfolk benytter seg av sivil ulydighet, eller det som er på grensen til sivil ulydighet. Demonstrasjonen i Åfjord har det samme grunnlaget som mange liknende demonstrasjoner, sier han og utdyper:

- Samene var på territoriet først, så kom nye grupper og tok landet med makt. Resten av norskingene lagde et rettssystem som ikke har ivaretatt samiske interesser godt nok. Det har man prøvd å bøte på de siste årene, men samene har et solid poeng når de sier at storsamfunnet har overkjørt dem tidligere og må være forsiktige nå, sier Føllesdal.

-

Menige borgere

Professoren sier demonstrasjoner som berører slike prinsipielle tema utfordrer oss som menige borgere. Han forteller at i den norske settingen har sivil ulydighet ofte vært brukt omsaker som berører urbefolkning og naturvern som vil påvirke fremtidige, ufødte generasjoner.

Han understreker at det kan være forsvarlig og uforsvarlige tilfelle av sivil ulydighet: det er ikke alltid gitt at vi bør applaudere eller respektere de som bryter loven fordi de selv mener at grunnen er god, så som vindkraftutbyggingen i dette tilfellet. Da må vi høre og diskutere mer om vilken politiske filosofi og hvilket verdigrunnlag vi vil at vårt samfunn skal bygge på.. Som menig borger i Norge mener jeg at vi må håpe at myndighetene går frem med varsomhet i denne saken, sier Føllesdal.

- Storsamfunnet skal være forsiktig med hva det gjør fordi urbefolkningen ofte er utsatt.

Inngripen

Demonstrantene tirsdag sier de også ønsker internasjonal oppmerksomhet rundt vindkraftutbyggingen på Fosen som berører reindriftssamene i området.

Utbyggingen fortsetter parallelt med at gyldigheten av konsesjonene for vindparkene og andre spørsmål behandles i det norske rettsapparatet før de eventuelt kan ankes videre til internasjonale menneskerettighetsorganer.

- Dette er en lokal demonstrasjon som utfordrer hele samfunnet. Her er det viktig at de konkrete forholdene i saken belyses så alle vi som norske borgere får vurdert hva vi synes. Er lovverket riktig eller bør det endres, spør Andreas Føllesdal.

- Har vi som fellessamfunn oversett hvor stor inngripen dette er? Spørsmålene handler om hvordan vi ønsker at samfunnet skal være, hvilke verdier fellessamfunnet skal vektlegge. Dette er en debatt som vi må ta i det offentlige rom, sier Føllesdal.